

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 164/2013-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. septembra 2013 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Petra Brňáka a Marianny Mochnáčovej prerokoval prijatú sťažnosť D. Š., Š., zastúpeného advokátom JUDr. R. H., N., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 64/01 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo D. Š. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 64/01 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Nitra **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 64/01 konať bez zbytočných priet'ahov.

3. D. Š. priznáva finančné zadostučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré je Okresný súd Nitra povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Nitra je povinný uhradiť D. Š. trovy právneho zastúpenia v sume 331,13 € (slovom tristotridsaťjeden eur a trinásť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. R. H., N., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. I. ÚS 164/2013 z 13. marca 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť D. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 64/01.

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza: „Na podklade obžaloby Okresnej prokuratúry v Nitre č. 1 Pv 472/1998-199 zo dňa 2. 5. 2001 podanej na Okresný súd v Nitre dňa 3. 5. 2001... pre skutok, ktorý som mat spáchať tak, že dňa 17. 7. 1997 v čase od 20.00 hodiny do 22.00 hodiny v obci J. pred rodinného domu presne nezisteným spôsobom som odcudzil osobné motorové vozidlo...

Súd po podaní obžaloby... nariadil hlavné pojednávanie v predmetnej veci... a pri pokračovaní v odročenom hlavnom pojednávaní dňa 16. 9. 2003 súd rozhodol rozsudkom... sp. zn. 1 T 64/01-335 a to tak, že mňa obžalovaného... oslobodil spod obžaloby Okresného prokurátora v Nitre 1 Pv 472/1998... pretože nebolo dokázané, že tento skutok som spáchal ja obžalovaný.

Proti tomuto rozsudku zahlásil po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní dňa 16. 9. 2003 odvolanie Okresný prokurátor v Nitre, ktoré písomne odôvodnil svojim podaním zo dňa 29. 10. 2003 sp. zn. 1 Pv 9/2003-8...

Na základe vyššie cit. odvolania... Krajský súd v Nitre... dňa 3. 12. 2003 rozhodol Uznesením sp. zn. 2 To 229/03 tak, že: ... napadnutý rozsudok zrušil a... vec vrátil súdu I. st., aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol...

Okresný súd... po vrátení veci... nariadil hlavné pojednávanie na deň 29. 4. 2004. Toto hlavné pojednávanie bolo odročené bez prejednanja veci na deň 8. 7. 2004. Hlavné pojednávanie konané dňa 8. 7. 2004 bolo riadne otvorené a vec sa na ňom meritórne prejednávala, uvedené hlavné pojednávanie bolo odročené na neurčito. Okresný súd... nariadil nový termín hlavného pojednávania na deň 25. 1. 2005, toto hlavné pojednávanie bolo odročené bez prejednanja veci. Opätovne bol Okresným súdom... nariadený termín hlavného pojednávania na deň 19. 4. 2005, ktoré hlavné pojednávanie bolo však takisto odročené bez prejednanja veci a to na neurčito. Ďalší termín hlavného pojednávania bol Okresným súdom... nariadený na deň 7. 9. 2006, na ktorom hlavnom pojednávaní sa po jeho otvorení vec meritórne prejednávala, toto hlavné pojednávanie bolo odročené na deň 23. 11. 2006. Hlavné pojednávanie konané dňa 23. 11. 2006 bolo odročené bez prejednanja veci na deň 15. 3. 2007. Hlavné pojednávanie konané dňa 15. 3. 2007 bolo opätovne bez prejednanja veci odročené na deň 22. 5. 2007. Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 22. 5. 2007 sa po jeho otvorení vec meritórne prejednávala, pričom uvedené hl. pojednávanie bolo opätovne odročené na deň 6. 9. 2007. Hlavné pojednávanie konané dňa 6. 9. 2007, bolo odročené bez prejednanja veci na deň 6. 12. 2007 a taktiež i hlavné pojednávanie konané dňa 6. 12. 2007 bolo bez prejednanja veci odročené na deň 11. 3. 2008. Hlavné pojednávanie konané dňa 11. 3. 2008 bolo bez prejednanja veci odročené na neurčito.

Odo dňa 11. 3. 2008 až do dnešného dňa Okresný súd... v predmetnej veci nenariadil nový termín hlavného pojednávania...

Ako je z vyššie uvedeného zrejmé voči mojej osobe je vedené trestné stíhanie už viac ako 10-ročie. Táto skutočnosť sa závažným spôsobom prejavuje v niekoľkých oblastiach môjho života a to v oblasti osobnej, rodinnej, spoločenskej a pracovnej.

Po celú dobu som nezamestnaný, v nespočetných prípadoch dôvodom prečo som nebol prijatý do zamestnania bola skutočnosť, že voči mojej osobe je stále vedené trestné stíhanie...

Z uvedeného je zrejmé, že v súčasnosti sa nachádzam v stave právnej neistoty, ktorú je možné odstrániť len právoplatným súdnym rozhodnutím, na ktoré stále čakám, hoci obžaloba na súd napadla 3. 5. 2001.“

3. Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo D. Š... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 64/01 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Nitra prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 64/01 konal bez zbytočných prieťahov.

3. D. Š... priznáva finančné zadosťučinenie v sume 4 000,- €, (slovom štyritisíc eur), ktoré je Okresný súd Nitra povinný zaplatiť do 2 mesiacov od tohto nálezu.

4. Okresný súd Nitra je povinný uhradiť D. Š... trovy právnych služieb v sume 331,128 € na účet jeho právneho zástupcu... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

4. Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil takto: *„S poukazom na všetky uvedené skutočnosti a okolnosti, ktoré zakladajú porušenie namietaného práva, taktiež s prihliadnutím na význam predmetu sporu pre mňa ako sťažovateľa a s prihliadnutím na skutočnosť, že bolo opodstatnené očakávanie včasného odstránenia môjho stavu právnej neistoty, v ktorom sa nachádzam, ako aj na rozsah a intenzitu ako nečinnosť súdu na mňa dolieha, ako zasahuje do mnohých oblastí môjho života, žiadam... priznať mi ako sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 4 000,- €.“*

5.1 Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril predseda okresného súdu listom sp. zn. Spr 341/13 z 25. marca 2013, v ktorom uviedol chronologický postup všetkých úkonov vykonaných vo veci a k sťažnosti sa vyjadril takto: *„... jednoznačne*

konštatujem, že zo strany Okresného súdu... nedošlo k porušeniu základných práv obžalovaného na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Je jednoznačne preukázané, že sudkyňa vo veci koná. Vec nebola doposiaľ skončená nie z dôvodov, že by sudkyňa JUDr. A. T. nekonala, ale vznikli objektívne prekážky...

Okresnému súdu doposiaľ nebol predložený spis Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 T/9/2000. Tento spis je potrebný, aby sudca mohol vo veci rozhodnúť.“

4.2 Právny zástupca sťažovateľa na vyjadrenie predsedu okresného súdu nereagoval.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

7. Zo sťažnosti a k nej pripojených písomností, z písomného vyjadrenia okresného súdu a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu sp. zn. 1 T 64/01 ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania:

- 3. mája 2001 bola okresnému súdu doručená z Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej len „okresná prokuratúra“) obžaloba proti sťažovateľovi, ktorá bola zaevidovaná pod sp. zn. 1 T/64/2001,

- 28. júna 2001 okresný súd uznesením č. k. 1 T/64/01-250 na neverejnom zasadnutí senátu rozhodol vrátiť vec prokurátorovi na došetrenie,

- 2. augusta 2001 okresná prokuratúra podala sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu,

- Krajský súd Nitra (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 3 To 4/02 z 31. januára 2002 zrušil prvostupňové rozhodnutie; spis bol vrátený okresnému súdu 5. apríla 2002,

- 13. júna 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 3. september 2002,

- 14. júna 2002 okresný súd ustanovil sťažovateľovi za obhajcu advokáta JUDr. R. H.,
- 3. septembra 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 29. október 2002; toto ďalšie pojednávanie bolo odročené na 21. január 2003 z dôvodu, že sa nepodarilo doručiť predvolanie na hlavné pojednávanie svedkovi M. H.,
- 21. januára 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 31. marec 2003 z dôvodu, že sa znova nepodarilo doručiť predvolanie na hlavné pojednávanie svedkovi M. H.,
- 31. marca 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. jún 2003 pre účely vykonania ďalšieho dokazovania,
- 19. júna 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. september 2003 z dôvodu, že sa na hlavné pojednávanie nedostavil predvolaný svedok,
- 19. septembra 2003 okresný súd vo veci rozhodol tak, že sťažovateľa z pod obžaloby oslobodil,
- 30. októbra 2003 okresný prokurátor podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie,
- 3. decembra 2003 krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec na nové konanie a rozhodnutie; spis bol okresnému súdu vrátený 10. februára 2004,
- 29. apríla 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 8. júl 2004 z dôvodu, že sa nedostavil predvolaný svedok,
- 8. júla 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito pre účely vykonania ďalšieho dokazovania,
- 27. septembra 2004 krajský súd oznámil, že žiadané údaje a fotokópie zo spisu a spis sp. zn. 3 T 9/2000 poslať nemôžu, pretože bol postúpený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“),
- 4. novembra 2004 najvyšší súd na dopyt oznámil, že utajovaný svedok vystupuje pod legendou, zaslal tiež žiadanú fotokópiu zápisnice o domovej prehliadke 23. marca 1999 a fotodokumentáciu k nej,
- 25. januára 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. apríl 2005 z dôvodu, že sa na pojednávanie nedostavil sťažovateľ,

- 19. apríla 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito, pretože sa nepodarilo okresnému súdu doručiť predvolanie na hlavné pojednávanie utajenému svedkovi ani zistiť jeho pobyt,

- následne okresný súd opakovane (neúspešne) zisťoval adresu svedka,

- 7. septembra 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, bol vypočutý chránený svedok a pojednávanie bolo odročené na 23. november 2006,

- 23. novembra 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 15. marec 2007,

- 15. marca 2007 sa uskutočnilo pojednávanie; aj keď sa dostavil chránený svedok, nedostavili sa sťažovateľ a svedok M. H., preto muselo byť hlavné pojednávanie odročené na 22. máj 2007,

- 22. mája 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bola vykonaná konfrontácia medzi svedkami a pojednávanie bolo odročené na 6. september 2007 pre účely vyžiadania spisu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 T 9/2000,

- 6. septembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 6. december 2007 z dôvodu, že nebol doručený žiadaný spis z Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 T 9/2000,

- 6. decembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 11. marec 2008 z dôvodu, že nebol doručený žiadaný spis z Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 T 9/2000,

- 21. decembra 2007 okresnému súdu bolo oznámené Krajským súdom v Žiline, že spis nemôže byť zapožičaný, pretože bol predložený 17. decembra 2007 najvyššiemu súdu na rozhodnutie o sťažnostiach obžalovaných,

- 11. marca 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu, že nebol doručený žiadaný spis z Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 T 9/2000,

- 25. marca 2008 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že spis nemôže byť zapožičaný, pretože sa nachádza na najvyššom súde,

- 25. júna 2008 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že spis nemôže byť zapožičaný, pretože sa nachádza na najvyššom súde,

- 24. novembra 2008 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že spis nemôže byť zapožičaný, pretože sa nachádza na najvyššom súde,

- 20. februára 2009 bola okresnému súdu doručená žiadosť okresnej prokuratúry, aby oznámil dôvod, ktorý bráni nariadiť termín pojednávania,
- 20. marca 2009 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že spis nemôže byť zapožičaný, pretože sa nachádza na najvyššom súde,
- 9. apríla 2009 okresný súd oznámil okresnej prokuratúre, že nemôže byť určený termín pojednávania, lebo čaká na spis Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 T 9/2000, ktorý sa nachádza na najvyššom súde,
- 31. augusta 2009 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že spis nemôže byť zapožičaný, pretože sa nachádza na najvyššom súde,
- 29. januára 2010 okresný súd dostal z Krajského súdu v Žiline rozhodnutia súdu I. a II. stupňa vo veci sp. zn. 1 T 64/2001; žiadané spisy nemôže zaslať, lebo je nutné rozhodnúť o zhabaní veci,
- 9. marca 2010 a 26. marca 2010 bola okresnému súdu doručená žiadosť okresnej prokuratúry, aby oznámil dôvod, ktorý bráni nariadiť termín pojednávania,
- 31. marca 2010 okresný súd oznámil okresnej prokuratúre, že nemôže byť určený termín pojednávania, lebo čaká na spis Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 T 9/2000, z ktorého musí zadovážiť zápisnicu o domovej prehliadke, ktorá bola vykonaná u svedka M. H.,
- 22. apríla 2010 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že žiadaný spis nemôže zaslať, lebo je nutné rozhodnúť o návrhu prokurátora na zhabanie veci,
- 6. septembra 2010 sťažovateľ požiadal okresný súd o odstránenie prietahov v konaní,
- 17. septembra 2010 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že žiadaný spis nemôže zaslať, lebo bol odoslaný Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky 28. júla 2010,
- 29. novembra 2010 okresný súd oznámil sťažovateľovi na jeho žiadosť, že vo veci koná a zabezpečuje dôkazy,
- 14. decembra 2010 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že žiadaný spis nemôže zaslať, lebo bol odoslaný Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky 28. júla 2010,

- 4. februára 2011 bola okresnému súdu doručená žiadosť okresnej prokuratúry, aby oznámil dôvod, ktorý bráni nariadiť termín pojednávania,

- 7. februára 2011 okresný súd oznámil okresnej prokuratúre, že nemôže byť určený termín pojednávania, lebo čaká na spis Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 T 9/2000, z ktorého musí zadovážiť zápisnicu o domovej prehliadke, ktorá bola vykonaná u svedka M. H.,

- 21. februára 2011 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že žiadaný spis nemôže zaslať, lebo bol odoslaný Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky 28. júla 2010,

- 13. júla 2011 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že žiadaný spis nemôže zaslať, lebo bol odoslaný Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky 28. júla 2010; Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky 25. októbra 2010 zaslalo spis Okresnému súdu Piešťany a doteraz nebol vrátený Krajskému súdu v Žiline,

- 24. októbra 2011 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že žiadaný spis nemôže zaslať, lebo sa nachádza na Okresnom súde Piešťany,

- 6. februára 2012 bolo okresnému súdu doručené oznámenie predsedu Krajského súdu v Žiline, prisľúbil pomoc a po vrátení spisu bude tento prednostne zapožičaný okresnému súdu,

- 13. júna 2012 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že žiadaný spis nemôže zaslať, lebo bude zaslaný Okresnému súdu Trenčín,

- 2. júla 2012 bolo okresnému súdu doručené oznámenie predsedu Krajského súdu v Žiline, že spis sa nachádza na Okresnom súde Trenčín, po vrátení spisu bude tento prednostne zapožičaný okresnému súdu,

- 11. septembra 2012 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že žiadaný spis nemôže zaslať, lebo nebol ešte vrátený z Okresného súdu Trenčín,

- 5. novembra 2012 bola okresnému súdu doručená žiadosť okresnej prokuratúry, aby oznámil dôvod, ktorý bráni nariadiť termín pojednávania,

- 7. novembra 2012 okresný súd oznámil okresnej prokuratúre, že nemôže byť určený termín pojednávania, lebo čaká na spis Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 T 9/2000, z ktorého musí zadovážiť zápisnicu o domovej prehliadke, ktorá bola vykonaná u svedka M. H.,

- 10. decembra 2012 Krajský súd v Žiline okresnému súdu oznámil, že žiadaný spis nemôže zaslať, lebo nebol ešte vrátený z Okresného súdu Trenčín,

- 6. februára 2013 sťažovateľ doručil okresnému súdu žiadosť o odstránenie prietáhov v konaní, okresný súd v odpovedi na sťažnosť uviedol, že vo veci koná,

- 8. februára 2013 okresný súd požiadal Krajský súd v Žiline o zaslanie obratom spisu sp. zn. 3 T 9/2000.

III.

8. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

9. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T/64/01 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

10. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť práva (napr. II. ÚS 55/98).

11. Podľa § 5 ods. 5 zákona č. 141/1961 Zb. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov účinného do 31. decembra 2005 a obdobne podľa § 2 ods. 10 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov účinného od 1. januára 2006 (ďalej len „Trestný poriadok“) orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy nečakajúc na návrh strán.

12. Judikatúra ESLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

13. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že z hľadiska hodnotenia povahy veci sa oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre ESLP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03).

14. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom sp. zn. 1 T 64/01 je trestnoprávne konanie o obžalobe proti sťažovateľovi. Posudzované konanie sa začalo na okresnom súde 3. mája 2001, teda pred dvanástimi rokmi. Ústavný súd zistil, že celková dĺžka predmetného konania pred okresným súdom bola čiastočne spôsobená skutkovo-procesnými okolnosťami (zabezpečovanie svedkov, existencia utajovaného svedka,

zabezpečovanie iného na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu). Celková dĺžka tohto konania však bola podľa názoru ústavného súdu poznačená predovšetkým postupom okresného súdu v tejto veci, ktorý sa síce formálne snažil zadovážiť si k veci potrebný iný súdny spis, avšak konal pritom skôr mechanicky, a teda neefektívne (v čase, keď sa žiadaný spis nachádzal na najvyššom súde, ministerstve spravodlivosti, či na iných všeobecných súdoch).

15. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pri preskúmaní spisu zistil, že sa dvakrát neustanovil na pojednávanie (25. januára 2005 a 15. marca 2007), avšak v celkovom správaní s'ťažovateľa ústavný súd nezistil také nedostatky, ktoré by mohli výraznou mierou ovplyvniť celkovú dĺžku uvedeného konania.

16. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu. S'ťažovateľ v s'ťažnosti nekonkretizoval obdobia, počas ktorých malo dôjsť k zbytočným priet'ahom/nečinnosti v napadnutom konaní, ale poukázal na celkovú dĺžku konania v trvaní takmer 12 rokov. Konanie na okresnom súde je poznačené ako celok formálnosťou, neefektívnosťou a nesústredenosťou, aj keď okresný súd nariad'oval hlavné pojednávania, zabezpečoval účasť na hlavných pojednávaniach, ale vec meritórne neposudzoval, a to najmä v období od 10. februára 2004 (vrátený spis z krajského súdu) až do času doručenia s'ťažnosti ústavnému súdu (15. februára 2013), resp. do času rozhodovania ústavným súdom. Neefektívnosť konania okresného súdu možno vidieť aj v jeho rozhodovacej činnosti, keď uznesením sp. zn. 1 T/64/01 z 28. júna 2001 vrátil vec okresnému prokurátorovi na došetrenie a následne krajský súd na odvolanie prokurátora uznesením č. k. 3 To 4/02-262 toto rozhodnutie okresného súdu zrušil a uložil okresnému súdu vo veci znovu konať a rozhodnúť. Spis bol vrátený okresnému súdu 5. apríla 2002. Ďalej aj keď okresný súd vo veci meritórne rozhodol 19. septembra 2003, toto rozhodnutie pre pochybenie, ktorého sa dopustil okresný súd, bolo krajským súdom zrušené z dôvodu, že „... *nebol dostatočne zistený skutkový stav veci tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 2 ods. 5 Tr. por...*“ .

17. Okresný súd od 25. mája 2007 opakovane žiadal Krajský súd v Žiline o zaslanie spisu sp. zn. 3 T 9/2000 (pozri bod 14 *in fine*). Z toho dôvodu posledné hlavné pojednávanie vo veci, ktoré okresný súd uskutočnil 11. marca 2008, bolo odročené na neurčito a od tej doby okresný súd vo veci nekonal efektívne. Na túto okolnosť upozornil okresný súd nielen sťažovateľ, ale tiež okresná prokuratúra, ktorej okresný súd iba oznámil, že nemôže byť určený termín pojednávania, lebo čaká na spis Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 T 9/2000, z ktorého musí zadovážiť zápisnicu o domovej prehliadke, ktorá bola vykonaná u svedka M. H. (v tejto súvislosti pozornosti ústavného súdu neušlo, že v spise okresného súdu sa podobná zápisnica – síce vo fotokópii – už nachádza, a to od 4. novembra 2004, pozn.). Ústavný súd nemôže akceptovať takú situáciu, keď podstatný dôkaz pre svoje konanie získava okresný súd počas takmer 6 rokov iba tým, že z času na čas sa obráti na Krajský súd v Žiline, aby mu zaslal požadovaný súdny spis. Efektívna miera súdnej spolupráce medzi orgánmi verejnej moci rozhodne vyzerá inak.

18. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už opakovane vyslovil, že k zbytočným prietahom v súdnom konaní môže dôjsť nielen nekonaním príslušného súdu, ale aj nesprávnou (neefektívnou) činnosťou súdu, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania vo veci, s ktorou sa na súd obrátil (II. ÚS 2/01).

19. Ústavný súd bez akýchkoľvek pochybností dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 64/01, už len z dôvodu celkového trvania tohto konania 12 rokov došlo u sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Uvedenú dĺžku konania nemožno v rozumnej miere ospravedlniť žiadnymi relevantnými okolnosťami tohto prípadu.

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

21. Ústavný súd zároveň prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa čl. 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci vedenej pod sp. zn. 1 T 64/01 bez zbytočných prieťahov, lebo konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

22. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

23. Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € z dôvodov uvedených v bode 4 tohto odôvodnenia. Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vzhľadom na stav *„právnej neistoty v ktorom sa nachádzam, ako aj na rozsah a intenzitu ako nečinnosť súdu na mňa dolieha, ako zasahuje do mnohých oblastí môjho života“*, na ktorý sťažovateľ v sťažnosti taktiež poukazoval. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa (pozri body 13 až 19) považuje za primerané v požadovanej sume 4 000 €.

25. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia

ústavného súdu. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

26. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania trovy. Úspešnému sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal dva úkony právnej pomoci, a to prevzatie veci a príprava zastupovania, písomné spracovanie a podanie sťažnosti ústavnému súdu 15. februára 2013. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) je 1/6 z výpočtového základu. Za jeden právny úkon vykonaný v roku 2013 prináleží odmena z výpočtového základu, ktorý je 781 €, t. j. 130,16 €, a režijný paušál 7,81 €, teda spolu 137,97 €. Odmena advokátovi za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom (za 2 úkony právnych služieb a 2 x paušálna náhrada) predstavuje sumu 275,94 € plus 20 % DPH (advokát je platcom dane z pridanej hodnoty), teda celkovo predstavuje sumu 331,12 €. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

27. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia v bode 4.

28. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2013